

VAKUUTUS- JA
RAHOITUSNEUVONTA

Lunastus auto- ja liikennevakuutuksesta

24.6.2014

Mira Aarre

FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

Lunastus auto- ja liikennevakuutuksesta

1 Sisällys

2	Johdanto	1
3	Näin toimit vahingon jälkeen.....	2
4	Lunastus vai korjaus liikennevakuutuksesta?	2
5	Ajoneuvo lunastetaan käyvästä arvosta - Mikä on ajoneuvon käypä arvo?.....	2
6	Mikä vaikuttaa ajoneuvon käypään arvoon?	3
7	Miten voit itse neuvotella suuremmasta lunastuskorvauksesta?	4
8	Lunastus vai korjaus vapaaehtoisesta autovakuutuksesta eli kaskosta?	4
9	Oletko tyytymätön päätökseen?	5
9.1	Ei korvausta – kysyisinkö neuvoa?	5
9.2	Jos päätös ei muutu – pyytäisinkö lausuntoa vai lähtisinkö oikeuteen?	5

Lunastus auto- ja liikennevakuutuksesta © FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. Lisätietoja: FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, p. 09 6850 120, www.fine.fi.

2 Johdanto

Kolariauto voidaan lunastaa liikennevakuutuksen tai vapaaehtoisen autovakuutuksen eli kaskon perusteella. Tässä oppaassa käydään läpi ajoneuvon lunastamiseen liittyvät käytänteet ja esimerkkien avulla selvennetään kysymyksiä herättäviä tilanteita.

Liikennevakuutuksessa ajoneuvo lunastetaan aina käyvästä arvosta. Vapaaehtoisesta autovakuutuksesta eli kaskosta saatetaan, ehdoista riippuen, maksaa käypää arvoa suurempia korvauksia. Maksamalla sovitun lunastushinnan, vakuutusyhtiö saa ajoneuvon omistukseensa.

Liikennevakuutuksesta säädetään liikennevakuutuslaissa. Liikennevakuutus on lakisääteisesti pakollinen kaikille liikenteessä käytettäville moottoriajoneuvoille ja perävaunuille, ellei liikennevakuutuslaissa toisin määrätä. Näin varmistetaan, että jokaisella autoilijalla on vakuutus, joka vahingon tai kolarin sattuessa korvaa syyttömälle osapuolelle aiheutuneet vahingot, pääsääntöisesti kaikkien osapuolten henkilövahingot sekä muita omaisuusvahinkoja liikennevakuutuslain mukaisesti. Korvaus maksetaan sen osapuolen liikennevakuutuksesta, joka on aiheuttanut vahingon. Liikennevakuutuksesta ei koskaan korvata liikennevahingon aiheuttaneen ajoneuvon vaurioita. Jos syyllisyys jää osoittamatta, ajoneuvon vahinkoja ei korvata liikennevakuutuksesta.

Omalle autolle aiheutuneiden vahinkojen varalta ajoneuvon voi vakuuttaa vapaaehtoisella autovakuutuksella eli kaskolla. Eri yhtiöt tarjoavat erilaisia kaskovakuutus tuotteita.

3 Näin toimit vahingon jälkeen

Vahinkoon osallisten ajoneuvojen kuljettajien tulisi kirjata heti vahinkopaikalla, miten vahinko on tapahtunut. Vahingonaiheuttaja tekee vahinkoilmoituksen kuljettamansa ajoneuvon liikennevakuutusyhtiöön. Jos aiheuttajasta on epäselvyyttä, kumpikin vahinkoon osallinen toimittaa vahinkoilmoituksen kuljettamansa ajoneuvon liikennevakuutusyhtiöön.

Jos vastapuoli on aiheuttanut vahingon, käänny hänen liikennevakuutusyhtiönsä puoleen. Vakuutusyhtiölle on varattava tilaisuus tarkastaa vaurioitunut ajoneuvo. Jos ajoneuvo on ajokelpoinen, sovi vakuutusyhtiön kanssa, missä vahingot tarkastetaan. Voit käännyä myös oman autovakuutusyhtiösi puoleen riippumatta aiheuttajasta ja vauriot voidaan korjauttaa tai ajoneuvo lunastaa käyttäen omaa kaskovakuutusta. Tällöin kannattaa ennakoita selvittää mahdollinen omavastuu- ja bonusmenetys.

Moottoriajoneuvojen keskinäisissä vahingoissa korvauksen perusteeseen vaikuttaa ajoneuvon kuljettajan tuottamus, liikennesääntöjen vastainen kulku, sijainti tai ajoneuvon puutteellinen kunto. Syyllisyys saattaa jakaantua osapuolten kesken, esimerkiksi puoliksi. Tällöin puolet vahingon määrästä korvataan vastapuolen liikennevakuutuksesta ja puolet jää mahdollisen autovakuutuksen varaan tai itse maksettavaksi. Autovakuutusten käyttämisestä seuraa bonus- ja omavastuumenetys.

4 Lunastus vai korjaus liikennevakuutuksesta?

Jos ajoneuvon vauriot ovat auton arvoon nähden suuret, vakuutusyhtiöllä on oikeus lunastaa vaurioitunut ajoneuvo.

Ajoneuvon lunastaminen tulee kysymykseen silloin, kun ajoneuvon korjaaminen ei ole taloudellisesti perusteltua. Vakuutusyhtiö voi lunastaa ajoneuvon, jos sen arvo vaurioituneena yhdessä arvioitujen korjauskulujen kanssa ylittää ajoneuvon käyvän arvon. Koska vanhoilla autoilla käypä arvo on alhainen, voivat pienehkötkin vauriot johtaa auton lunastukseen. Sitä vastoin uudehkojen autojen tuntuvatkin vauriot kannattaa korjata. Käytettynä maahantuotujen autojen kohdalla korjausta saattavat rajoittaa autoverosäännökset. Lisätietoja autoverosäännöksistä saa Liikenteen turvallisuusvirastosta, TraFi:sta.

Odotusajalta maksetaan seisonta-ajan korvaus. Liikennevakuutuksesta maksettavan päiväkorvauksen määrä on sitä suurempi mitä suurempi on lunastettavan ajoneuvon käypä arvo. Mikäli todelliset seisonta-ajan kustannukset ovat korkeammat kuin mitä normikorvauksen määrä olisi, korvaus maksetaan todellisten kulujen mukaisina. Seisonta-ajan korvaus maksetaan vahinkopäivästä lukien siihen päivään saakka, jolloin vahinkoa kärsinyt tuli tietoiseksi ajoneuvon lunastamisesta. Lunastuspäätöksen jälkeen seisonta-ajan korvaus maksetaan enintään 14 vuorokaudelta. Vahinkoa kärsinyt voi tulla tietoiseksi lunastamisesta joko vaurioiden laadun ja laajuuden perusteella tai vakuutusyhtiön ilmoituksen perusteella.

5 Ajoneuvo lunastetaan käyvästä arvosta - Mikä on ajoneuvon käypä arvo?

Yleisesti ajoneuvojen käypänä arvona kasko- ja liikennevakuutuksessa pidetään sitä käteishintaa, joka omistaja autosta saisi vahinkopäivänä myydessään sen vaurioitumattomana. Tällä hinnalla ei siten tarkoiteta autoliikkeen ulosmyyntihintaa, autosta vaihdossa saatavaa hyvitystä eikä autokaupan sisäänostohintaa.

Käypää arvoa määriteltäessä otetaan huomioon mm. vastaavan ajoneuvomerkin ja -mallin hintataso, vaurioituneen ajoneuvon yksilöllinen kunto, varusteet, käyttöönottoaika, vuosimalli, käyttötapa, ajetut kilometrit sekä muut hintaan vaikuttavat tekijät mm. verotusnäkökohdat esim. invalidiauton kohdalla. Käypään arvoon eivät vaikuta tunnearvot eivätkä henkilökohtaiset oletukset ajoneuvon käyttöarvosta.

USEIN KYSYTTYÄ liikennevakuutus / kaskovakuutus:

Olin syytön kolariin ja uusi autoni lunastetaan. Voinko käyttää kaskovakuutustani sillä uuservoehtona toiselle minulle paremman korvauksen?

Estettä kaskovakuutuksen käyttämiselle ei ole. Kaskoa käytettäessä kannattaa ennakolta selvittää mahdollinen omavastuu- ja bonusmenetys. Joillakin vakuutusyhtiöillä on yliarvolunastustuote, jossa vakuutusyhtiö korvaa ajoneuvosta vakuutusehtojen edellytysten täytyttyä käyvän arvon korotettuna tietyllä prosenttiosuudella, esim. 30 %. Lunastushinta voi olla tuolloinkin enintään uuden samanlaisen auton käteismyyntihinta tai käytettynä ostetun auton hankintahetken käypä arvo eli hinta, jonka useampi kuin yksi ostaja autosta käteisellä olisi maksanut, kun autoa olisi tarjottu myytäväksi kohtuullisen ajan.

6 Mikä vaikuttaa ajoneuvon käypään arvoon?

Ajoneuvon yksilöllinen kunto vaikuttaa ja otetaan huomioon käypää arvoa määriteltäessä. Huonokuntoisuus ja korjausten tarve alentavat käypää arvoa. Vastaavasti poikkeuksellisen vähän ajatun, siististi pidetyn ja hyväkuntoisen ajoneuvon arvo on korkeampi kuin mitä keskiarvohinnastot kertovat. Auton peruskorjaukset, kuten moottorin peruskorjaus tai uusiminen ja korin kunnostus ja maalaus voivat vaikuttaa käypään arvoon. Sitä vastoin auton käyttökuntoa ylläpitävät korjaukset ja kunnostus (kuten ohjauslaitteet, jarrut, pakoputkisto, lasit) taikka jälkikäteen asennetut lisälaitteet ja varusteet (kuten taakkateline ja vetokoukku) eivät nosta käypää arvoa.

USEIN KYSYTTYÄ / Liikennevakuutus ja kaskovakuutus:

Vahinkotarkastaja sanoi, että ajoneuvoni lunastetaan 5 300 eurolla vaikka minä haluan 6 000 euroa. Tällä hetkellä minulla ei ole autoa eikä rahaa. Mitä voin tehdä?

Jos sopuratkaisuun lunastuskorvauksesta ei päästä, voi tarkastajaa pyytää tekemään lunastuksesta riidattoman osuuden tarjouksen ja maksamaan lunastushinnan. Sen jälkeen asiasta voi valittaa eteenpäin ja vaatia riidanalaisista 700 euroa. Kannattaa kuitenkin muistaa, että tarkastajat arvioivat ajoneuvon käypiä arvoja työkseen, joten tarkastajan arvio on pääsääntöisesti realistinen. Lisäksi todettakoon, että lautakuntakäytäntö on osoittanut, että käyvistä arvoista käytävät riidat eivät juurikaan lopputulokseltaan muutu.

Vakuutusyhtiön autovahinkotarkastajalle on esitettävä mieluummin kirjallisesti kaikki ne korjaukset ja muut seikat, jotka olisi otettava huomioon ajoneuvon kuntoa ja käypää arvoa määritettäessä. Näitä ovat huoltokirja, korjauslaskut, takuudokumentit ja vaikkapa ajoneuvosta ennen vahinkoa otetut valokuvat.

Mikäli kuitenkin olet tyytymätön käyvän arvon korvaukseen, voit kääntyä arvon määrittelyssä autoalan hyväksytyjen, Keskuskauppakamarin tavarantarkastajien (HTT) puoleen. He ovat valantehneitä, autoalalla työskenteleviä henkilöitä, jotka Keskuskauppakamari on hyväksynyt antamaan lausuntoja mm. ajoneuvojen käyvistä arvoista. Lausunnon käyvän arvoa suuruudesta voi pyytää joko vakuutusyhtiö tai korvauksenhakija itse. HTT-tavarantarkastajaa kannattaa yleensä käyttää silloin, jos on kyse suuresta erimielisyydestä. Lausunnonpyytäjä maksaa lausuntopalkkion.

USEIN KYSYTTYÄ / Liikennevakuutus:

Syyllystyin törkeään liikenteen vaarantamiseen ja liikennevakuutusyhtiöni lunasti vahingonkärnsineen ajoneuvon. Liikennevakuutusyhtiöni toteaa päätöksessään, että se käyttää regressioikeuttaan. Mitä regressioikeus tarkoittaa?

Regressi- eli takautumisoikeudella tarkoitetaan sitä, että vakuutusyhtiö voi periä maksamansa korvauksen vahingon aiheuttajalta. Tätä voidaan käyttää erikseen laissa säädetyissä tilanteissa.

7 Miten voit itse neuvotella suuremmasta lunastuskorvauksesta?

Jos ajoneuvo lunastetaan, vakuutusyhtiö tai sen vahinkotarkastaja määrittää ajoneuvon käyvän arvon keskusteltuaan asiakkaan kanssa. Ajoneuvon käypää arvoa määritettäessä pitää asiakkaalle ilmoitettavan hinnan olla perusteltu.

Käytäntö on osoittanut, että käyvän arvon suuruus voidaan määritellä melko tarkasti. On kuitenkin hyvä muistaa, ettei yhtä oikeaa korvausmäärää ole. Käytettyjen ajoneuvojen hintatasosta ja markkinatilanteesta saa varsin hyvän kuvan tiedustelemalla niitä autoliikkeistä ja myynti-ilmoituslehdistä sekä internetistä. Lisäksi on olemassa käytettyjen autojen hinnastoja, jotka kertovat mille tasolle hyväkuntoisten katsastettujen autojen hinnat osapuilleen sijoittuvat. Tällöin tulee muistaa, että kyseessä ovat pyyntihinnat ja että autoliikkeiden pyyntihintaan sisältyy myös autoliikkeen liikekulut, autoliikkeen takuu, myyntikate ja tinkimisvara.

Harvinaisilta ajoneuvoilta, erikoisautoilta ja museoajoneuvoilta puuttuvat päivän markkinahinnat. Siksi näissä tapauksissa joudutaan tarvittaessa turvautumaan asiantuntijoiden, kuten Keskuskauppakamarin tavarantarkastajien (HTT) lausuntoihin ja arvioihin. Lunastushinnan määrittely ei ole luonteeltaan kaupankäyntiä vaan oikeudenmukaisen korvauksen määrittämistä. Jos auto lunastetaan, se siirtyy varusteineen vakuutusyhtiön omistukseen.

Lunastussumman sijasta on mahdollista ottaa myös tätä pienempi kertakorvaus. Kertakorvaukseen päädytään usein nimenomaan harvinaisten ajoneuvojen ja nk. harrasteajoneuvojen vahingoittuessa lunastuskuntoon. Tässä tapauksessa auton vaurioista maksetaan kertakorvaus. Kertakorvaussopimuksessa auto jää vahinkohetken omistajalle. Tämän vuoksi kertakorvauksena maksetaan enintään lunastuskorvausta vastaava määrä vähennettynä auton jäännösarvolla eli sillä arvolla, joka autolla on vaurioituneena. Vahingoittuneen omaisuuden käyvän arvon korvaus ei aina vastaa ajoneuvosta pyydettyä ostohintaa liikkeessä. Auto-liikkeissä myytävät ajoneuvot saattavat ole kunnostettuja ja niille on usein myönnetty takuu, jolloin myös myyntihinta on korkeampi. Lisäksi myyntihintaan vaikuttaa maksutapa ja se, onko kyseessä vaihtokauppa vai ei. Käypään arvoon eivät vaikuta tunnearvot eivätkä henkilökohtaiset oletukset ajoneuvon käyttöarvosta.

8 Lunastus vai korjaus vapaaehtoisesta autovakuutuksesta eli kaskosta?

Kaskovakuutuksen kohteena on vakuutusehdoissa mainittu ajoneuvo sekä ehtojen mukaiset, liikenteessä käytettäväksi tarkoitetut varusteet. Kaskovakuutuksessa käypä arvo määritellään yleensä samojen periaatteiden mukaan kuin liikennevakuutuksessa. Vakuutukseen saattaa liittyä erilaisia lisäturvia ja tästä syystä korvaukset voivat olla korkeampia kuin käypä arvo. Vakuutusyhtiöllä on velvollisuus lunastaa ajoneuvo, jos korjauskulut ylittävät vakuutusehdoissa määritellyn rajan verrattuna ajoneuvon käypään arvoon. Lunastusrajat vaihtelevat vakuutusyhtiöittäin ja eri vakuutustuotteiden välillä.

Kaskovakuutukset ovat yhdistelmävakuutuksia, jotka koostuvat useista erilaisista turvista. Tuotteiden nimet ovat yhtiökohtaisia. Vakuutuksenottajan tulee aina varmistaa, että vakuutussopimus on halutun laajuinen ja sisällyttää vakuutukseen mieluiten laajennettu uusarvolunastusehto. Uusarvolunastuksen edellytysten täytyessä vakuutusyhtiö korvaa yhtiöstä riippuen uuden samanlaisen ajoneuvon hankintahinnan, lähinnä vastaavan ajoneuvomallin käteishinnan tai sen hinnan, jolla sitä viimeksi myytiin edellyttäen, että vakuutusehtojen lunastusedellytykset täyttyvät.

USEIN KYSYTTYÄ / kaskovakuutus:

Poikani (20v) lainasi autoani ja myöhemmin hän ajoi sen metsään 1,1 promillen humalassa. Miksi en saa lunastuskorvausta vaikka olen syytön vahinkoon? Vakuutusyhtiö ilmoitti käyttävänsä samastamista.

Samastamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa muun kuin vakuutetun teko tai laiminlyönti vaikuttaa vakuutuksesta maksettavaan korvaukseen. Tällaisia tilanteita ovat vakuutus-tapahtuman aiheuttaminen, suojeleuhjeiden noudattamatta jättäminen tai pelastamis-velvollisuuden laiminlyönti. Jos henkilö samastetaan vakuutettuun, hänen toimintansa vaikuttaa vakuutuksesta maksettavaan korvaukseen samalla tavalla kuin vakuutetun oma menettely. Koska poikanne on käyttänyt autoa Teidän luvallanne, hänen toimintansa vaikuttaa korvaukseen siten kuin itse olisitte aiheuttanut nyt kyseessä olevan vahingon.

9 Oletko tyytymätön päätökseen?

9.1 Ei korvausta – kysyisinkö neuvoa?

Liikennevakuutuskeskus

- Liikennevahingot.
- Hoitaa tuntemattomien, vakuuttamattomien, ulkomaisten ja siirtovakuutettujen ajoneuvojen aiheuttamat vahingot sekä ajoneuvojen aiheuttamat porovahingot.
- Hoitaa ulkomaisia yhteyksiä.

Bulevardi 28, 00120 Helsinki.

Korvauspalvelu ja neuvonta ulkomaalaisvahingoissa puh. 040 450 4520 ja Korvauspalvelu ja neuvonta

Venäjä-asioissa puh. 040 450 4570

Avoimna arkisin klo 8.00–16.00

www.lvk.fi

FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

- Kasko- ja liikennevahingot.
- Jos olet tyytymätön vakuutusyhtiön päätökseen ja haluat kysyä neuvoa.
- Antaa puolueetonta neuvontaa ja auttaa vahinko- ja korvauskysymyksissä maksutta.

Neuvontatoimistoon voi ottaa yhteyttä myös kirjeellä, johon on liitetty kopio korvauspäätöksestä.

Porkkalankatu 1, 00180 HELSINKI.

Puhelinneuvonta palvelee maanantaista torstaihin, klo 10.00–16.00.

Puh. (09) 6850 120.

www.fine.fi

9.2 Jos päätös ei muutu – pyytäisinkö lausuntoa vai lähtisinkö oikeuteen?

LAUSUNTO / RATKAISUSUOSITUS

Vakuutuslautakunta

- Kaskovahinkoasioissa.
- Kirjalliset ratkaisusuositukset.
- Porkkalankatu 1, 00180 HELSINKI.

Avoimna maanantaista torstaihin, klo 10.00–16.00.

Puh. (09) 6850 120

www.fine.fi

Liikennevahinkolautakunta

- Liikennevahinkoasioissa.
- Kirjalliset ratkaisusuositukset.
- Valitusaika 90 päivää päätöksestä.

PL 300, 00121 Helsinki.

Puh. 010 286 8200.

www.liikennevahinkolautakunta.fi

Kuluttajariitalautakunta

- Kaskovahinkoasioissa.
- Kirjalliset ratkaisusuositukset.

PL 306, 00531 HELSINKI.

Puh. 029 566 5200.

www.kuluttajariita.fi

TUOMIO

Käräjäoikeus

- Kasko- ja liikennevahinkoasiat suoraan kanteella taikka lautakuntamenettelyjen jälkeen.
- Kanne nostettava 3 vuoden kuluessa päätöksestä. (Muistathan kuluriskin).

Lunastus auto- ja liikennevakuutuksesta © FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

Porkkalankatu 1

00180 HELSINKI

p. 09 6850 120

www.fine.fi